



Odziv na prispevek Evropskega parlamenta v okviru resolucije o Letnem poročilu ECB 2015

Letno poročilo ECB 2015 je podpredsednik ECB predstavil 7. aprila 2016 na posebni seji Odbora za ekonomske in monetarne zadeve Evropskega parlamenta.¹ Pozneje istega leta se je predsednik ECB 21. novembra udeležil plenarne razprave Evropskega parlamenta o letnem poročilu.² Naslednji dan je plenum sprejel resolucijo o Letnem poročilu ECB 2015 (v nadaljevanju: »resolucija«).³

ECB ob predložitvi Letnega poročila 2016 Evropskemu parlamentu objavlja odziv na prispevek Evropskega parlamenta v okviru njegove resolucije.⁴ Odziv objavlja javno in tako sledi praksi, ki jo je začela lani kot odgovor na zahtevo Evropskega parlamenta.⁵ To je še en primer zavezanosti ECB k demokratični odgovornosti, saj javnost seznanja v večjem obsegu, kot ji to nalagajo zahteve iz Pogodbe.

1 Denarna politika ECB

1.1 Učinkovitost ukrepov ECB

Resolucija obravnava učinkovitost ukrepov denarne politike ECB in njihov vpliv na pogoje financiranja v euroobmočju v več členih, na primer v odstavkih 11, 12, 13, 15 in 17.

ECB meni, da so se finančne razmere, s katerimi se soočajo podjetja in gospodinjstva v euroobmočju, od uvedbe programa nakupa vrednostnih

¹ Glej https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2016/html/sp160407_1.en.html.

² Glej https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2016/html/sp161121_1.en.html.

³ Besedilo sprejete resolucije je dostopno na spletnem mestu Evropskega parlamenta na naslovu: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0433+0+DOC+XML+V0//SL>.

⁴ Ta odziv ne zajema vprašanj, izpostavljenih v resoluciji Evropskega parlamenta, ki se nanašajo na bančni nadzor v ECB in enotni mehanizem nadzora. Za razpravo o teh zadevah glej Letno poročilo ECB o nadzornih aktivnostih (na voljo na naslovu: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmar2016.sl.pdf>) in odziv, priložen spremnemu dopisu (na voljo na naslovu: https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/170317_coverletter_ecb_ar_on_supervisory_activities_2016en.pdf).

⁵ Glej odstavek 23 Resolucije Evropskega parlamenta z dne 25. februarja 2016 o letnem poročilu Evropske centralne banke za leto 2014, ki je na voljo na naslovu: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0063+0+DOC+PDF+V0//SL>

papirjev⁶ in ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (CUODR)⁷ izboljšale. Izboljšanje je bilo precejšnje in je spodbudilo občutno okrevanje posojanja podjetjem in gospodinjstvom v euroobmočju ob strmem upadanju stroškov zadolževanja. Stroški zadolževanja nefinančnih družb so se med majem 2014 in februarjem 2017 znižali za okrog 115 bazičnih točk, razpršenost teh stroškov po državah euroobmočja pa se je precej zmanjšala.⁸ Glede na to, da finančna struktura celotnega euroobmočja temelji predvsem na bankah, so vse boljše posojilni pogoji ključnega pomena za podpiranje načrtov gospodinjstev in podjetij o dodatni potrošnji.

Kar zadeva poudarek, ki ga resolucija namenja finančnim razmeram za mala in srednje velika podjetja (MSP), velja opozoriti, da so MSP od uvedbe svežnja ukrepov za izboljšanje kreditnih pogojev junija 2014 izkoristila zlasti prednosti vse večjega prenosa ključnih obrestnih mer na bančne obrestne mere. Od uvedbe do februarja 2017 so se namreč bančne posojilne obrestne mere za zelo majhna posojila (manjša od 250.000 EUR, ki veljajo za približek posojil malim in srednje velikim podjetjem) znižale za okrog 180 bazičnih točk, medtem ko so se bančne posojilne obrestne mere za vsa posojila nefinančnim družbam znižale za okrog 115 bazičnih točk (obrestne mere za velika posojila nefinančnim družbam – več kot 1 milijon EUR – pa so se znižale za okrog 90 bazičnih točk).⁹ Vendar so zaradi strukturne razlike, na primer zaradi različnih profilov tveganosti in asimetričnih informacij, posojilne obrestne mere za MSP višje kot za velika podjetja.

ECB se ne strinja z zaskrbljenostjo resolucije glede izkrivljanja trga za mala in srednje velika podjetja zaradi programa nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja. Da bi se v program nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja lahko vključilo čim več podjetij, ustanovljenih v euroobmočju, so kriteriji primernosti določeni zelo široko (npr. ni minimalnega zneska izdaje, primerni so tudi dolžniški instrumenti s kratko zapadlostjo). Ker so poleg tega zaradi programa nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja razmere na trgih obveznic za velika podjetja ugodne, je za ta podjetja postalo privlačno pridobivati več finančnih sredstev na trgih obveznic, kar banke spodbuja, da povečan razpoložljiv prostor v svojih bilancah porabijo za posojila malim in srednje velikim podjetjem.

Ukrepi denarne politike ECB so prispevali k znatnemu izboljšanju pogojev financiranja bank. Do izboljšanja je prišlo predvsem po dveh kanalih. Prvič,

⁶ Program nakupa vrednostnih papirjev vključuje vse programe, v okviru katerih ECB kupuje vrednostne papirje zasebnega in javnega sektorja in se tako spoprijema s tveganjem predolgega obdobja nizke inflacije. Program sestavljajo: i) tretji program nakupa kritih obveznic; ii) program nakupa listinjenih vrednostnih papirjev; iii) program nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja; iv) program nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja. Neto mesečni nakupi vrednostnih papirjev javnega in zasebnega sektorja v povprečju znašajo 80 milijard EUR (od marca 2015 do marca 2016 je povprečni mesečni znesek znašal 60 milijard EUR). Od aprila 2017 bodo nakupi v povprečju znašali 60 milijard EUR. Za več informacij glej <https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>.

⁷ Ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja spadajo med nestandardna orodja denarne politike ECB. V okviru CUODR daje ECB bankam dolgoročna posojila ter jih spodbuja k odobravanju posojil podjetjem in potrošnikom v euroobmočju. Za več informacij glej <https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me/html/tltro.sl.html>.

⁸ Za neposreden dostop do zbirne statistike glej <https://www.euro-area-statistics.org/?cr=eur&lg=sl&page=0>.

⁹ Glej opombo 8.

instrumenti bančnega financiranja so bili med tistimi skupinami finančnih premoženja, za katere je bilo značilno znatno znižanje srednjeročne do dolgoročne donosnosti. K temu so pripomogli učinki uravnoteževanja portfeljev, kar izhaja iz Eurosistemovih nakupov vrednostnih papirjev,¹⁰ ter učinki omejene razpoložljivosti, ker so banke izdale manj obveznic in so se financirale v okviru ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja. Drugič, banke so nadaljevale z nadomeščanjem dražjega, kratkoročnega tržnega financiranja s financiranjem iz ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (in poleg tega izkoristile možnost obnove CUODR-I s cenejšimi CUODR-II). Izboljšanje pogojev financiranja bank je vplivalo na splošne finančne pogoje in sčasoma tudi na gospodarsko rast in inflacijo.

ECB se je seznanila z vprašanjem, izpostavljenim v resoluciji, da je pomembno preučiti tudi morebiten učinek značilnosti bančništva na transmisijski mehanizem denarne politike. ECB je pripravila analizo tega specifičnega vidika kanala bančnih posojil, zlasti pa analizo fragmentacije.¹¹ Medtem ko je bil transmisijski mehanizem denarne politike, ki zajema različne kanale,¹² precej otežen in je na višku krize v številnih državah skoraj nehal delovati, so nestandardni ukrepi ECB prispevali k sprostitvi prenosa v številnih državah in ob različnih značilnosti bančništva. Prenos od ključnih obrestnih mer k posojilnim obrestnim meram za gospodinjstva in podjetja je zdaj postal enakomernejši, potem ko je bilo v prvih nekaj letih finančne krize opaziti precejšnje razlike.

1.2 Izvajanje denarne politike

Odstavek 4 resolucije izpostavlja strukturo spodbud CUODR-II in se sprašuje o njeni učinkovitosti.

Namen spremenjene strukture spodbud v CUODR-II (v primerjavi s prvo serijo CUODR) je spodbuditi banke, da bodo spodbujevalno naravnane pogoje financiranja, ki jih ponujajo operacije, prenesle na končne posojilojemalce.

ECB je zahtevo za obvezno odplačilo sredstev umaknila in namesto nje dodala mehanizem cenovnih spodbud. V novi seriji ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja se tako kot v prvi razlikuje med bankami, ki se razdolžujejo, in tistimi, ki svoje posojilne portfelje povečujejo. Za prvo skupino so referenčne vrednosti posojanja dejansko negativne (zaradi izpolnjevanja zahtev

¹⁰ ECB kupuje vrednostne papirje javnega in zasebnega sektorja od vlagateljev, kot so pokojninski skladi, banke in gospodinjstva. Ti se zatem lahko odločijo, da sredstva, ki so jih dobili s prodajo Evropski centralni banki, vložijo v drugo premoženje. Z mehanizmom uravnoteževanja portfeljev se povečuje povpraševanje po vrednostnih papirjih, s čimer se zvišuje njihova cena in zmanjšuje donosnost – kar velja celo za vrednostne papirje, na katere program nakupa vrednostnih papirjev ni neposredno usmerjen. Za več informacij glej <https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me-more/html/app.sl.html>.

¹¹ Glej Altavilla, C., Canova, F. in Ciccarelli, M., »Mending the broken link: heterogeneous bank lending and monetary policy pass-through«, *Working Paper Series*, št. 1978, ECB, november 2016; Holton, S. in Rodriguez d'Acari, C., »Jagged cliffs and stumbling blocks: interest rate pass-through fragmentation during the euro area crisis«, *Working Paper Series*, št. 1850, ECB, september 2015; Durré, A., Maddaloni, A. in Mongelli, F.P., »The ECB's experience of monetary policy in a financially fragmented euro area«, *Comparative Economic Studies*, letnik 56, str. 296–423, 2014.

¹² Za opis in shematski prikaz glavnih transmisijskih kanalov, po katerih se prenašajo sklepe o denarni politiki, glej <https://www.ecb.europa.eu/mopo/intro/transmission/html/index.en.html>.

razdolževanja, s katerimi se soočajo banke), vendar kažejo na to, da morajo banke stopnjo razdolževanja prepoloviti, da bodo dosegle svojo referenčno vrednost. Zato morajo dokazati občutno izboljšanje posojilne dinamike v primerjavi s prejšnjimi rezultati, kar je povsem skladno s ciljno usmerjeno naravo instrumenta.¹³

V odstavku 16 resolucije so prav tako navedeni pomisleki v zvezi z netržnim finančnim premoženjem in listinjenimi vrednostnimi papirji, predloženimi Eurosistemu kot zavarovanje v okviru njegovih operacij refinanciranja.

ECB se je seznanila z vprašanjem, izpostavljenim v resoluciji, in zahtevo za razkritje tistih centralnih bank, ki so sprejele listinjene vrednostne papirje in bančna posojila, ter za razkritje metod vrednotenja za takšno finančno premoženje. ECB si na splošno stalno prizadeva povečati transparentnost v zvezi z izvajanjem denarne politike. S tem namenom je leta 2016 na svojem spletnem mestu na primer objavila pretekle prikaze iz baze podatkov primernega finančnega premoženja.¹⁴ Vendar načeloma ne posreduje podatkov o operacijah denarne politike na ravni držav. Cilj te politike je predvsem zagotoviti zaupnost podatkov nasprotnih strank, kar je še posebej relevantno za države, ki imajo le nekaj nasprotnih strank, kjer bi informacije o državah lahko omogočale zaključke glede uporabe operacij denarne politike posameznih nasprotnih strank. Poleg tega razkritje bank, ki so sprejele listinjene vrednostne papirje in bančna posojila, ne bi omogočalo zaključkov glede učinkovitosti izvajanja denarne politike v Eurosistemu. Niti ne bi omogočalo zaključkov glede stopnje tveganj, ki so jih zadevne nacionalne centralne banke prevzele v vzpostavljenem okviru delitve tveganj. Opozoriti je treba, da Eurosistem za vse nasprotnne stranke euroobmočja uporablja enotna pravila glede primernosti, vrednotenja in obvladovanja tveganj.

Eurosistem iz zgodovinskih in strukturnih razlogov v kreditnih operacijah kot zavarovanje vedno sprejema širok nabor različnega finančnega premoženja. Eurosistem upošteva tveganja (kreditno, tržno in likvidnostno), povezana z vsako od teh vrst instrumentov, zato zahteva številne podrobne kriterije primernosti, vključno z minimalnimi standardi kreditne kvalitete in progresivnimi odbitki pri vrednotenju, ki upoštevajo tveganja, povezana z različnimi vrstami instrumentov (kategorija odbitkov), preostalo zapadlostjo in kreditno kvaliteto. Eurosistem redno preverja okvir za obvladovanje tveganj in je v tem kontekstu januarja 2017 posodobil sistem odbitkov ter pri tem uvedel zlasti podrobnejše odbitke pri vrednotenju listinjenih vrednostnih papirjev.¹⁵ Kar zadeva bančna posojila, Eurosistem zagotavlja zadostno zmanjševanje tveganj in tako uporablja višje odbitke pri vrednotenju, s čimer upošteva, da so ti odbitki uporabljeni za nominalne zneske, ker tržne cene niso na voljo.

¹³ Za več informacij o mehanizmu oblikovanja cen v CUODR-II, za grafične prikaze njegovega delovanja in za stilizirane primere referenčnih vrednosti v CUODR-II glej https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/eb201603_focus03.en.pdf.

¹⁴ Glej <https://www.ecb.europa.eu/paym/coll/assets/html/index.en.html>.

¹⁵ Kategorija odbitka za določeno finančno premoženje je določena na podlagi kombinacije vrste finančnega premoženja in skupine izdajateljev. Dodelitve kategorij odbitkov se redno preverjajo z vidika tveganj. Vrednosti, veljavne na dan 1. januarja 2017, kot je določeno v splošnem okviru, so na voljo na naslovu: <https://www.ecb.europa.eu/paym/coll/risk/liquidity/html/index.en.html>.

Resolucija v odstavku 20 obravnava tudi primera zagotavljanja likvidnosti grškim in ciprskim bankam ter okvir, ki določa zagotavljanje izredne likvidnostne pomoči.

V zvezi z zagotavljanjem centralnobančne likvidnosti ECB opozarja, da je vzpostavila poenotene kriterije za dostop do različnih aranžmajev. V tem kontekstu velja razlikovati med zagotavljanjem centralnobančne likvidnosti v obliki rednih operacij denarne politike Eurosistema in zagotavljanjem centralnobančne likvidnosti v obliki izredne likvidnostne pomoči. Za namene rednih operacij denarne politike Eurosistema morajo biti kreditne institucije finančno trdne. ECB pri ocenjevanju finančne trdnosti institucije upošteva informacije o kapitalskem količniku, količniku finančnega vzvoda in količniku likvidnosti, kot se poročajo v skladu z nadzornimi zahtevami.¹⁶ Kar zadeva izredno likvidnostno pomoč, sedanji postopki predvidevajo, da se ta lahko zagotovi solventnim finančnim institucijam, ki se soočajo z začasnimi likvidnostnimi težavami, ne da bi bila takšna operacija del enotne denarne politike. V ta namen bonitetni nadzornik oceni solventnost institucije prejemnice izredne likvidnostne pomoči, vključno s kriteriji, po katerih je bil sprejet pozitiven zaključek glede solventnosti. Za zagotovitev izredne likvidnostne pomoči je odgovorna pristojna nacionalna centralna banka ali skupina nacionalnih centralnih bank. To pomeni, da vse s tem povezane stroške in tveganja nosi ta nacionalna centralna banka.¹⁷

Odstavek 7 resolucije obravnava možnost povečanja deleža obveznic Evropske investicijske banke (EIB), ki jih kupuje ECB, zlasti obveznic, povezanih z velikimi infrastrukturnimi projekti v sektorjih prometa in energetike.

ECB v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja kupuje državne obveznice ne glede na izdajatelj namen financiranja, če so izpolnjeni kriteriji primernosti. Obenem Eurosistemu v skladu s členom 123 Pogodbe o delovanju Evropske unije ni dovoljeno kupovati obveznic, ki jih izdajajo subjekti javnega sektorja na primarnem trgu. Zato lahko v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja obveznice EIB kupuje le na sekundarnem trgu in ob izpolnjevanju veljavnih kriterijev primernosti, vključno z zgornjima mejama izdaje in izdajatelja. Treba je omeniti, da koristi programa nakupa vrednostnih papirjev niso omejene le na kupljene vrednostne papirje, ampak zajemajo tudi druga finančne instrumente (prek učinka uravnoteževanja portfeljev, obravnavanega zgoraj).

Resolucija poleg tega v odstavku 31 obravnava stanja v sistemu TARGET2.

Povečanje stanj v sistemu TARGET2 od konca leta 2014 dalje se razlikuje od povečanja med državno dolžniško krizo. Med državno dolžniško krizo je zagotavljanje likvidnosti temeljilo predvsem na povpraševanju, zviševanje stanj v sistemu TARGET2 pa je sovpadlo z vse večjim stresom in fragmentacijo, kot dokazuje niz drugih kazalnikov, kot so razlike med obrestnimi merami, kreditni

¹⁶ Glej člen 55a Smernice Evropske Centralne Banke (EU) 2015/1938 z dne 27. avgusta 2015 (ECB/2015/27), ki je na voljo na naslovu: https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/oj_jol_2015_282_r_0010_sl_txt.pdf.

¹⁷ Za več informacij glej <https://www.ecb.europa.eu/mopo/ela/html/index.en.html>.

razmiki in merila volatilitnosti finančnih trgov. Hud stres in fragmentacija sta privedla do presahnitve tržnega financiranja. Banke so se za zadovoljitev svojih likvidnostnih potreb obrnile na Eurosistem, ki je te potrebe v celoti izpolnil prek posojilnih operacij s fiksno obrestno mero in polno dodelitvijo na podlagi primerne zavarovanja terjatev. Ker so sredstva, ki so si jih izposojale banke v ranljivih državah, pritekala v manj ranljive države kot nadomestilo za presahnjeno tržno financiranje, so se stanja v sistemu TARGET2 povečala.

Sedanje povečanje stanj v sistemu TARGET2 je posledica obsežnih injekcij likvidnosti prek programa nakupa vrednostnih papirjev. Danes zagotavljanje centralnobančne likvidnosti določa predvsem ponudba in je rezultat programa nakupa vrednostnih papirjev. Pri izvajanju programa nacionalne centralne banke kupujejo obveznice od primernih nasprotnih strank, ki lahko vrednostne papirje prodajajo v svojem imenu ali pa delujejo kot posredniki za primarne prodajalce obveznic (tj. lastnike). Kadar ti nakupi vključujejo čezmejno plačilo s strani nacionalne centralne banke, lahko to vpliva tudi na stanja v sistemu TARGET2. Približno 80% obveznic, ki so jih v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev kupile centralne banke, so prodale nasprotne stranke, ki se ne nahajajo v isti državi kot centralna banka kupovalka, medtem ko je bila približno polovica nakupov opravljena od nasprotnih strank, ki se nahajajo zunaj euroobmočja. Zaradi finančne strukture euroobmočja ima precejšnje število velikih nasprotnih strank, ki sodelujejo v programu, sedež v finančnih centrih, ki se nahajajo v majhnem številu držav, medtem ko večina nasprotnih strank zunaj euroobmočja dostopa do plačilnega sistema TARGET2 prek Deutsche Bundesbank. Zaradi tega se med izvajanjem programa nakupa vrednostnih papirjev zelo veliki neto čezmejni tokovi centralnobančnega denarja stekajo na račune pri Deutsche Bundesbank, kar povzroča spremembe stanj v sistemu TARGET2.¹⁸

Ne glede na izvajanje programa nakupa vrednostnih papirjev ostajajo stanja v sistemu TARGET2 povišana tudi zaradi uravnoteževanja portfeljev in finančne strukture euroobmočja. Ker primarni prodajalci izvajajo druge vrste naložb ali kupujejo druge vrednostne papirje, vključno z nedomačimi vrednostnimi papirji, nastanejo dodatni tokovi likvidnosti, zaradi katerih se lahko ohranja povišana raven stanj v sistemu TARGET2. V euroobmočju kot celoti je uravnoteževanje potekalo v smeri dolžniških vrednostnih papirjev, izdanih zunaj euroobmočja, v skladu z vztrajno negativno razliko med obrestnimi merami v euroobmočju in v drugih visoko razvitih gospodarstvih. Nakupi drugih vrednostnih papirjev s strani primarnih prodajalcev lahko vključujejo tudi čezmejno poravnava in tako povzročijo plačilne tokove v finančne centre. Poleg tega se banke s poslovnim modelom, ki privablja več imetij likvidnosti, običajno nahajajo v majhnem številu finančnih centrov.

Čeprav se stanja v sistemu TARGET2 povečujejo, informacije, ki izhajajo iz širokega sklopa statističnih podatkov o finančnih trgih in bančništvu, ne

¹⁸ Vpliv, ki ga ima poravnava nakupov vrednostnih papirjev na stanja v sistemu TARGET2, je podrobneje razložen v Ekonomskem biltenu ECB in v mesečnem poročilu Bundesbanke. Glej okvir z naslovom »TARGET balances and the asset purchase programme«, *Economic Bulletin*, številka 7, ECB, 2016 (na voljo na naslovu: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/eb201607_box02.en.pdf) in okvir z naslovom »The impact of Eurosystem securities purchases on the TARGET2 balances«, *Monthly Report*, letnik 68, št. 3, Deutsche Bundesbank, marec 2016.

kažejo na splošno povečanje stresa. To je posledica dejstva, da stanja v sistemu TARGET2 sama po sebi niso kazalnik stresa. Poleg tega je saldo tekočega računa držav euroobmočja, ki so imele pred svetovno finančno krizo velik primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance, v zadnjih letih zabeležil veliko korekcijo in se je v večini primerov prevesil v presežek. Zaradi tega se sedanje povečanje stanj v sistemu TARGET2 razlikuje od dinamike v prejšnjih epizodah zviševanja stanj. ECB še naprej natančno spremlja stanja v sistemu TARGET2 ter gibanje širokega sklopa kazalnikov, ki dajejo neposredne informacije o ravni tržnega stresa.

2 Finančna stabilnost

Odstavki 14, 15 in 18 resolucije se osredotočajo na morebitne stranske učinke sedanjih ukrepov denarne politike ECB ter na njihov vpliv na prihodnjo finančno stabilnost v euroobmočju.

ECB se zaveda izzivov, s katerimi se soočajo banke, zavarovalnice in pokojninski skladi v euroobmočju, vendar obenem poudarja, da ti izzivi daleč presegaajo širši vpliv, ki ga ima denarna politika. Zaskrbljenost vlagateljev glede prihodnje dobičkonosnosti se kaže v volatilitosti, ki so jo v letih 2016 in na začetku leta 2017 zabeležili tečaji delnic finančnih institucij v euroobmočju. Osrednji ciklični izzivi na področju dobičkonosnosti, s katerimi se soočajo banke, so makroekonomski obeti, saj so ti zavrli povpraševanje po posojilih in vplivali na kreditno kvaliteto posojiljemalcev. Zavarovalnice in pokojninski skladi v euroobmočju so se soočali z zaviralnimi dejavniki, ki izhajajo iz okolja nizke gospodarske rasti. S podpiranjem gospodarskega okrevanja in cenovne stabilnosti spodbujevalna denarna politika tako pomembno prispeva h krepitvi operativnega okolja za vse te institucije. Okrevanje bančnih posojil nakazuje postopno krepitev bančnega sektorja, kar se kaže tudi v pozitivnejših odgovorih v anketi o bančnih posojilih v euroobmočju. Kljub temu imajo strukturni izzivi še naprej pomembno vlogo. Kar zadeva banke, ti izzivi vključujejo velik obseg slabih posojil, stroškovno neučinkovitost oziroma presežne zmogljivosti, kar v nekaterih regijah še naprej zavira ponudbo kreditov. Kar zadeva zavarovalnice in pokojninske sklade, okolje terja zlasti prilagoditve tradicionalnega poslovnega modela življenjskega zavarovanja.

Na področju makrobonitetnih priporočil je treba omeniti, da ciklična sistemska tveganja ostajajo omejena v večini držav, ki so vključene v bančni nadzor s strani ECB, in tudi v euroobmočju kot celoti. Zaradi tega ter v skladu z odločitvami, ki so jih sprejeli nacionalni organi, je Svet ECB mnenja, da splošnejše zvišanje proticikličnih kapitalskih blažilnikov v euroobmočju ni upravičeno.

Glede morebitnega tveganja nastanka nepremičninskega balona je ECB mnenja, da je to tveganje v euroobmočju kot celoti omejeno, vendar bi bilo treba uvesti dodatne ciljno usmerjene makrobonitetne ukrepe. V nekaterih državah, na katere je bilo novembra naslovljeno opozorilo ESRB, tj. v Avstriji, Belgiji, na Finskem, v Luksemburgu in na Nizozemskem, razmeroma živahna nepremičninska dinamika oziroma visoka raven zadolženosti gospodinjstev v drugih

državah signalizirata tveganje vse večjih neravnovesij.¹⁹ Za zmanjšanje tveganja neravnovesij v nepremičninskem sektorju je ECB mnenja, da bi bilo treba uporabiti dodatne ciljno usmerjene makrobonitetne ukrepe, ter vse države euroobmočja poziva k izvajanju zakonodajnega sklopa ukrepov, ki merijo na posojiljemalce. ECB skupaj z nacionalnimi pristojnimi in imenovanimi organi še naprej stalno spremlja dejavnike, ki bi lahko potencialno povzročili nastanek tveganj v stanovanjskem nepremičninskem sektorju. Vzpostavila je postopke, s katerimi se povečuje izmenjava informacij, s čimer se izboljšuje ocenjevanje tveganj in spodbujajo razprave o morebitnih ukrepih.

3 Druge teme v resoluciji

Odstavka 29 in 30 resolucije se dotikata uredbe ECB o zbiranju podrobnih podatkov o kreditih in kreditnem tveganju (AnaCredit).²⁰

Pomisleke, navedene v resoluciji, je ECB že obravnavala. Svet ECB je 4. oktobra 2016 odobril načela, da se poveča transparentnost pri pripravi uredb ECB o evropski statistiki.²¹ Načela upoštevajo prakse transparentnosti v Evropskem parlamentu, Svetu Evropske unije in Evropski komisiji. Zaradi tega bo ECB pri pripravi osnutkov uredb ECB o evropski statistiki v prihodnosti izvajala javna posvetovanja. Poleg tega se v kontekstu projekta AnaCredit načelo sorazmernosti izvaja s pomočjo odstopanja (deloma ali v celoti) in možnostjo zmanjšanja pogostosti poročanja (z mesečnega na četrletno) za manjše kreditne institucije. ECB je skupaj z nacionalnimi centralnimi bankami in bančnim sektorjem razvila priročnik o harmoniziranem izvajanju zahtev, predvidenih v uredbi o AnaCredit. Prva dva dela priročnika sta objavljena na spletnem mestu ECB, tretji del pa bo objavljen sredi leta 2017, tj. približno eno leto in pol, preden se bo poročanje začelo.²² Poleg tega ECB sodeluje s poročevalskimi enotami (bankami) in jih podpira na področju pobude integriranega bančnega slovarja poročanja. Cilje te pobude je nuditi podporo poročevalskim enotam pri analiziranju obveznosti poročanja ter pri opredeljevanju pravil za obdelavo podatkov, s katerimi se te obveznosti izpolnjujejo – to nalogo bi sicer morala opraviti vsaka banka poročevalka posebej. To po drugi strani zagotavlja, da so podatki, ki jih banke poročajo pristojnim organom, primerljivi in konsistentni, ter prispeva k zmanjševanju bremena poročanja za banke.²³

¹⁹ Glej objavljen sklop opozoril ESRB posameznim državam o srednjeročnih ranljivostih v stanovanjskem nepremičninskem sektorju na naslovu: <https://www.esrb.europa.eu/news/pr/date/2016/html/pr161128.en.html>.

²⁰ AnaCredit je projekt, katerega cilj je vzpostaviti podatkovni niz s podrobnimi informacijami o posameznih bančnih posojilih v euroobmočju. Ta niz je harmoniziran v vseh državah članicah. »AnaCredit« pomeni analitični kreditni podatkovni nizi. Projekt se je začel v letu 2011, zbiranje podatkov pa se bo po načrtih začelo septembra 2018. Za več informacij glej https://www.ecb.europa.eu/stats/money_credit_banking/anacredit/html/index.en.html.

²¹ Za več informacij glej https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/transparency_for_ecb_regulations_on_european_statistics.en.html.

²² Za več informacij glej https://www.ecb.europa.eu/stats/money_credit_banking/anacredit/html/index.en.html.

²³ Za več informacij glej https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/reporting/html/index.en.html.

V odstavku 25 resolucija izpostavlja politiko zaposlovanja delovne sile.

Kar zadeva poziv, da naj bo politika zaposlovanja v ECB skladna z najboljšimi praksami, je ECB mnenja, da ima vzpostavljen dober in konkurenčen kadrovski okvir, ter si bo še naprej prizadevala, da ga postopoma izboljšuje.

Pogledi ECB na prednosti kadrovskega okvira ter na možne načine za njegovo nadaljnje izboljšanje so bili Evropskemu parlamentu predstavljeni 26. oktobra 2016 v posebni izmenjavi mnenj z glavnim koordinatorjem podpornih služb in generalnim direktorjem Kadrovske službe. Kar zadeva politiko zaposlovanja, lahko zatrdimo, da ECB pripisuje velik pomen primerjanju sposobnosti kandidatov z zahtevami delovnega mesta ter imenovanju posameznikov z najvišjo ravniyo sposobnosti, učinkovitosti in integritete. V ta namen ECB v svojih razpisih transparentno opredeljuje strokovne in vedenjske kompetence, na podlagi katerih bodo kandidati ocenjeni, pri čemer razlikuje med minimalnimi zahtevami, ki jih morajo izpolnjevati vsi kandidati, ter dodatnimi zahtevami glede znanja in usposobljenosti.²⁴ V razpisih je obenem navedeno, da lahko postopek zaposlovanja vključuje tudi predizbirni postopek, pisni preskus, predstavitev ali razgovor.

²⁴ Dodatne informacije o zaposlovanju v ECB in o različnih predizbirnih orodjih so na voljo v posebnem razdelku ECB za zaposlovanje na naslovu: <http://www.ecb.europa.eu/careers/html/index.en.html>.